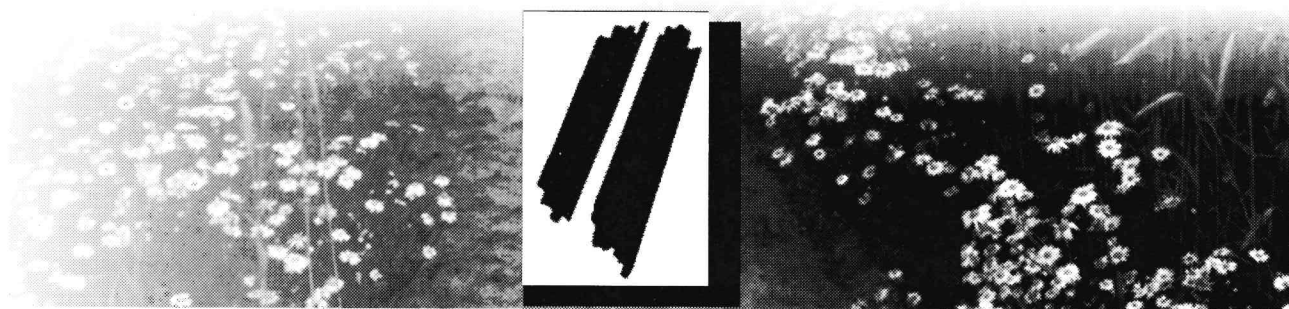

OKUPĀCIJAS MUZEJA **APKĀRTRAKSTS**

2001. gada oktobrī, Nr. 12

“OKUPĀCIJAS MUZEJA DARBS VELTĪTS
PIEMIŅAI, PATIESĪBAI, APSKAIDRĪBAI”
AKADĒMIKIS JĀNIS STRADIŅŠ

PELNU ATGRIEŠANĀS, DZĪVO PĀRNĀKŠANA

14. jūnijs – melna svītra pār Latvijas pakalniem, lejām. Svina smagā diena, lai zināma ir visiem. Liecinieku aizvien mazāk, un aizvien lielāks katram svars. Un atbildība aug ar katru vārdu, ko šodien kāds par pagājību teic. Vai iestigt ieļauņojumā un visu skatīt kā caur krēslu? Vai meklēt saulainākās mūža vietas un lūkoties no tām uz visiem trejiem laikiem? Bet dzīve spiež pie zemes, dzen kaktā, trenc pa apli, maļ labos nodomus kā ceļa šķembas gan tur, kur saule lec, gan tur, kur riet. Un bezspēcība noskatās, kā aizaug māju vietas un zemē iegrimst grods pēc groda. Kā svētā mierā lūkoties uz drupām, ja dzimtā nav neviena, kas tās projām vāc un teic: “Es celšu jaunu namu”? Kā turēt rokās grožus, kad greizie rati grāvī brauc? Nav jautājumu mazāk kļuvis ne par vienu. Un atbildes, kā vienmēr, aizkavējušās.

Bet dzimtene aizvien tā pati, tik daudzās balsīs visus mājās sauc. Pelnu atgriešanās, dzīvo pārnākšana. Nekas nav apstājies, nekas nav beidzies. Kā lapas krītot, nopūtas te paliek, kad atkal kāda roka atvadsveikas māj. Šī zeme uzelpo, kad sējas graudus kāds kaut kur pasaulē tai līdzcietīgi krāj. Šī zeme vēl aizvien ir pirmā, kaut kājas staigāt mācījušās citur. Kas pārnākšanas ceļu meklē, starp simtiem savu atradīs. Un nepierasti zaļas vasaras cirstais mežs pie veciem celmiem dzīs. Vien nenobradāt, neaizbaidīt projām to balsi, kura ieskanas, kad runa ir par mājām.

Tik daudz jautājumu. Bet atbilde ir viena – tūkstošveidis darbs. Un laimīgs, kas var sacīt – tas mani mājās vedīs.

Anda Līce

VALSTS PREZIDENTES UZRUNA PIE OKUPĀCIJAS MUZEJA 2001. GADA 14. JŪNIJĀ

Augsti godātie Okupācijas muzeja dibinātāji un darbinieki, augsti godātie represētie un viņu tuvinieki, mīļie tautieši!

Guntis Ulmanis, Vaira Vīķe-Freiberga, Paulis Lazda

Šodien atzīmējam 60 gadus, kas apritējuši kopš pirmajām lielākajām masveida deportācijām mūsu tautas vēsturē, un muzejs ir šim simboliskajam vēsturiskajam datumam par godu sagādājis īpašu izstādi. Okupācijas muzejs nebija valsts dibināts, tas tapa pēc privātās iniciatīvas, līdzīgi domājušu tautiešu dibināts, un pēc tam tas nonāca valsts aizbildniecībā.

Okupācijas muzejs mūsu tautai ir nepieciešams – tas liecina par mūsu tautai ļoti būtisku, sarežģītu, sāpīgu vēstures posmu un pieredzi, par vairākiem totalitārajiem režīmiem – vienu, kas nāca no Rietumiem, otru – no Austrumiem, katru ar savām šausmām un varas darbiem. Muzejs ir nepieciešams kā dzīva liecība šiem notikumiem, kas nododama nākamajām paaudzēm un stāstāma pasaulei, lai nekad nekas tāds vairs neatkārtotos. Notikumi, kas skāra mūsu tautu un cirta tās miesā dziļas brūces, pārējai pasaulei nav tik labi pazīstami, jo pasaulē vēl šodien daudzās vietās notiek šausmu darbi un asinsizliešana. Bet pasaulei ir tikpat svarīgi zināt mūsu tautas pārciestās ciešanas. Ir cilvēki Rietumos, kas vēl šodien nezina par šādām deportācijām, ir ļaudis Austrumos, kas vēl šodien negrib atzīt šādu deportāciju faktu. Ir svarīgi to atkal un atkal skaidrot, kā arī rādīt lietiskus pierādījumus un liecības par to, kā tas ir – tikt naktī uzmodinātam un sakravāt mantas dažu minūšu laikā, tikt ielādētam lopu vagonos bez jebkāda pamatojuma, bez tiesas sprieduma, kopā ar jauniešiem, veciem cilvēkiem, bērniem, mātēm, kuru klēpjos vēl nedzimuši bērni, tikai par to vien, ka varbūt tas bijis izcils savas tautas kalps. Mums vēl daudz jādara, lai par to pasaulei stāstītu un skaidrotu, kā tas bija – būt šāda notikuma upuriem.

Kriminoloģijā ir pazīstams tāds paradokss, ka izvarota

sieviete tiek vainota pie tā, ka ir noticis šāds noziegums. Mums jādara viss, lai izvairītos no tā, ka upuris tiek vainots pie tā, kas ar viņu noticis. Mēs nedrīkstam pieļaut, ka latviešu tauta tiek vainota tajās ciešanās, kas ar viņu ir notikušas, – tas bija noziegums pret cilvēci, tas bija genocīds. Bet ne jau tikai latvieši bija deportāciju upuri, daudzi no viņiem bija ebreji un citu tautību pārstāvji. Šie ļaudis nebija noziedznieki, tā bija pret viņiem vērsta netaisnība. Jābūt skaidrībai, kas bija upuri, un jāstāsta par to nākamajām paaudzēm. Lai izdarītu secinājumus, lai gādātu par to, ka mūsu zemē nekas tāds nekad neatkārtotās. Lai gādātu, ka nekas tāds vairs pasaulē nenotiktu.

ATMIŅAI, PIEMIŅAI, ATGĀDINĀJUMAM

Mēs esam šeit, lai dzīvu saglabātu atmiņu par to nakti un par to dienu, kad vairāk nekā 15 000 Latvijas tautas locekļu nakts melnumā un slepenībā sāka ceļojumu pretī nezināmajam.

Mēs esam šeit, lai saglabātu dzīvu to mūsu tautas locekļu piemiņu, kam nezināmais bija nāve.

Lai pieminētu tos zudušos, kas palika un vairs neatgriezās.

Lai noliektu galvu to priekšā, kas pārdzīvoja GULAGu un izsūtījumu un kam lemts bija atgriezties – mājās, kas vairs nebija savas.

Bet mēs arī esam šeit, lai izklidētu sarkanās ideoloģijas miglu, lai atklātu, kas slēpās zem sarkanās propagandas maskas – necilvēcība, apspiešana un terors.

Mēs esam šeit, lai apsūdzētu tos, kas šai dienā sāka genocīdu pret tautu – izklidinot, nonāvējot, sējot neuzticību un naidu tautas locekļu starpā, noplicinot un atsvešinot mūsu zemi, valodu un kultūru, mūsu tautas garu.

Mēs esam šeit, lai liecinātu, lai atgādinātu – paši sev un pasaulei, šis bija noziegums pret cilvēci, pret mūsu tautu, pret katru tās locekli.

Noziegumiem pret cilvēci, noziegumiem pret katru mazāko no mums – nav noilguma. Tāpat mūsu atmiņai nedrīkst būt noilguma. Piemiņai no paaudzes paaudzē nedrīkst būt noilguma. Nedrīkst būt noilguma atgādinājumam.

Tiem, kam šis liktenis pagāja secen, tiem, kas vēl nebija dzimuši, šai dienā ir pienākums sevi veltīt atmiņai un piemiņai. Veltīt sevi cilvēcībai. Un atgādināt, ka, tikai dodot atmiņu tālāk no paaudzes paaudzē – kā stāstus, kā piemiņas lietas, kā spēju just, izjust un saprast –, tā saglabāsies dzīva un ka tā būs mūsu apziņas neatņemama daļa.

Man liktenis pagāja secen – bet desmitgadīgajam tai 14. jūnijā rītā, ar rīteni uz veikalu braucot, gadījās uz šosejas redzēt kravas auto – ar bruņotu zilcepurainu čekistu uz kāpšļa. Kulbā sēdēja mana skolotāja – ar skatu kaut kur tālumā, kas neredzēja ne zēna sveicienu, ne arī ko citu,

kas bija jau pavisam citur. Šis skats mani visu mūžu nav licis mierā. Kas sagaidīja skolotāju un viņas vīru tai pelēkajā rītā? Kas bija tas nezināmais, kurā viņa vērsās? Nekādi skaitļi, nekāda dokumentācija atbildes nedeva. Līdz pirms astoņiem gadiem šai dienā, kad vēl tapa šis muzejs, man iedeva zīmīti, ko bija rakstījis kāds izsūtītais, un lūdza – uzraksti kaut ko. Sēdot ērģeļu koncertā Doma baznīcā,

Piemīņas brīdis pie muzeja

nāca apskaidrība, nāca vārdi, un es sapratu savas skolotājas tālo skatu – it kā jau nojaušot, kā zinot ... Neizprotamo. Nezināmo.

Es noliecu galvu to priekšā, kam tie nebija vārdi, bet nepielūdzama īstenība.

Šodien mēs jums nododam skati, veltītu atmiņai par šo dienu pirms sešdesmit gadiem – atmiņai, piemiņai, atgādinājumam. Kā liecību un brīdinājumu.

Valters Nollendorfs,
OMF valdes priekšsēdis

MŪSU VISAUGSTĀKAIS PIENĀKUMS

Jau trīs paaudzes ir izaugušas kopš tās nakts, kad pie daudzu tūkstošu durvīm Latvijā nakts vidū vai rītausmā sita čekistu dūres vai, sekojot čekas komisāra Serova instrukcijām, durvis uzlauza, ja izsūtāmais kavējās tās atvērt. Dotais laiks, lai sagatavotos nezināmajam ceļam, – pusstunda, dažu reizi atļauta vesela stunda.

Izsūtāmām ģimenēm slēpa paredzēto tēva un vīra atšķiršanu, pirms stacijā viņus iekrāva lopu vagonos. Šai vienā naktī no Latvijas izsūtīja 15 454 cilvēkus, no tiem trešo daļu šķīra un nosūtīja uz vergu nometnēm pie Polārā loka, kur daudzi jau pirmā ziemā gāja bojā no bada, aukstuma, slimībām vai čekista lodes.

Izsūtītie bija arī padoti garīgai iznīcībai. Viņus pazemoja, centās atņemt pašcieņu un pašapziņu, bet deportētie visnecilvēcīgākajos apstākļos paturēja savu cilvēcību un izturēja, spītējot saviem apspiedējiem. Viņi paturēja un kopa skaistumu – izšuva rokdarbus no vienkāršas drēbes gabala, izgatavoja bezskaņas klavieres, zīmēja uz papīra strēmeles vietējo dabu vai atmiņā saglabātos dzimtenes skatus: patu-

rēja prāta asumu – mācījās svešvalodas, pierakstīja pēc atmiņas skolā mācītās dzejas; kopa savstarpēju cieņu un laipnību – atcerējās un slepus ievēroja svinamās dienas, tradīcijas, paturēja godu, svētumu. Esmu bieži prasījis represētiem: “Kā jūs izturējāt?” Īsi pārdomājot, kāda vecāka sieviete man atbildēja: “Mēs daudz dziedājām.” Cita: “Es gribēju atvest atpakaļ uz dzimteni savu māti, tāpēc nekad nepadevos.” Un vēl kāda cita: “Es apņēmos parādīt savam dēlam viņa Tēvu zemi.” Katrs no šiem desmitiem tūkstošiem izsūtīto likteņu stāstiem ir dārgs un neatņemams mantojums.

Un beidzot, mūsu visaugstākais pienākums ir nekad neaizmirst mūsu tautas likteņus un upurus. Tikai ar šo kopējo atmiņu varēsim pārvarēt to, kas mūs ikdienā šķir; tikai kopīgi atcerēta vēsture varēs pārvarēt atstatumus un pat dažreiz zaudētu kopēju valodu. Tikai atceroties šo vēsturi, varēsim būt droši un pastāvēt kā latviešu tauta.

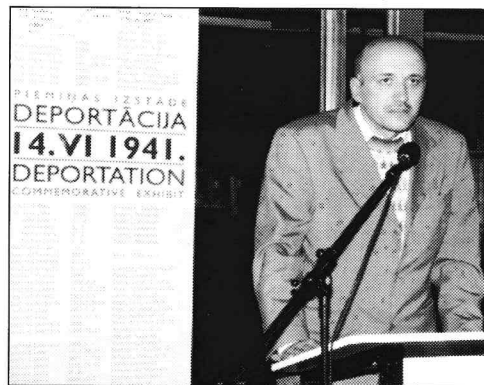
Paulis Lazda,

Okupācijas muzeja fonda padomes priekšsēdis

14. JŪNIJA DEPORTĀCIJAS PIEMIŅAS IZSTĀDE

1941. gada 14. jūnija deportācijas piemiņas izstāde Okupācijas muzejā ir veltīta šā traģiskā notikuma 60. gadadienas atcerei. Neparasts ir mākslinieces Nilutas Bahmanes izstādes iekārtojums, jo mazā platībā nācās gan emocionāli, gan ar faktu materiāliem parādīt Latvijas tautai tik traģisko epizodi. Izstādes iesākumā redzama Austrumeiropas karte, kurā ar skaitļiem rādīts, ka pirmajā okupācijas gadā (1940–1941) vairāk nekā miljons cilvēku no Igaunijas, Latvijas, Lietuvas, Austrumpolijas un Besarābijas deportēti uz GULAGU. Deviņas tēmas (*Deportāciju instrukcija, Čeka un čekisti, Deportāciju sagatavošana, Upuri, Deportācijas gaita, Moku ceļš, Galapunkts, Piemiņa, Liecības*) ir ievietotas divus metrus augstās koka kastēs, kas rada iespaidu par šaurām, vagonam vai zārkam līdzīgām telpām. Ekspozīciju veido dokumenti, fotogrāfijas, maketi un paskaidrojumu teksti. Unikālākais avots ir Jūlija Brača vadītās Nacionālās sardzes no Čekas mājas Stabu

Richards
Pētersons

Turpinājums 5. lpp.

2001. gada 3. martā muzeju apmeklēja Austrumeiropas korespondents Vladimirs Sokors.

2001. gada 4. aprīlī muzejā viesojās Austrijas Republikas ārlietu ministre Dr. Benita Ferero-Valdnere un viņu pavadošās personas.

Austrijas Republikas ārlietu ministre Dr. Benita Ferero-Valdnere

2001. gada 18. aprīlī muzeju apmeklēja Spānijas ārlietu ministrs Hosē Pīkē Kampa.

2001. gada 26. aprīlī ar muzeju iepazinās Lielbritānijas vēstniece Somijā Alysona Beila.

2001. gada 3. maijā tajā viesojās Ungārijas Republikas ārlietu ministrs Janošs Martonji.

2001. gada 10. maijā Somijas Republikas prezidente Tarju Halonena un viņas dzīvesbiedrs Penti Arajervi iepazinās ar muzeja ekspozīciju.

Somijas Republikas prezidente Tarju Halonena

2001. gada 23. maijā muzejā viesojās divi Dienvidslāvijas Ārlietu ministrijas politiskie direktori.

2001. gada 24. maijā muzeja viesi bija Vācijas Federatīvās Republikas Bundestāga prezidents V. E. Volfgangs Tīrze, Vācijas Federatīvās Republikas ārkārtējais un pilnvarotais vēstnieks Latvijas Republikā V. E. Reinharts Krauss ar pavadoņiem.

2001. gada 28. maijā – ASV senatoru vizīte.

2001. gada 1. jūnijā muzeju apmeklēja NATO Parlamentārās asamblejas Eiropas valstu deputāti.

2001. gada 13. jūnijā ar muzeja ekspozīciju iepazinās Spānijas Katalonijas autonomā apgabala prezidents Džordžs Pužola ar kundzi.

2001. gada 19. jūnijā muzejā viesojās Portugāles Republikas ārlietu ministrs V. E. Žaime Hosē Matoss da Gama.

2001. gada 20. jūlijā muzeju apmeklēja Starptautiskās Migrācijas organizācijas ģenerāldirektors Bronsons Makinlijs ar pavadošo delegāciju.

2001. gada 27. jūlijā šeit ciemojās Francijas parlamenta deputāti un akadēmisko aprindu pārstāvji.

2001. gada 28. jūlijā muzeju apmeklēja Ķīnas Komunistiskās partijas Centrālās komitejas Starptautiskās daļas vadītāja vietnieks Cai Vu ar delegāciju.

2001. gada 23. augustā ar ekspozīciju iepazinās astoņi ASV senatoru padomnieki.

2001. gada 26. augustā muzejā viesojās Dānijas Karalistes ārlietu ministrs Mogens Liketofts.

2001. gada 2. septembrī ar muzeju iepazinās Beniluksa valstu vēstnieki.

2001. gada 8. septembrī šeit ciemojās Kanādas ārlietu ministrs Džons Manlijs ar pavadošām personām.

2001. gada 25. septembrī muzeju apmeklēja Britu Karaliskās Aizsardzības koledžas studenti – augstākie virsnieki no Lielbritānijas, ASV, Saūda Arābijas, Nigērijas, Indijas, Šrilankas un citām valstīm.

No šā gada 1. marta līdz 1. oktobrim muzeju ir apmeklējuši 31 057 cilvēki, tai skaitā Izglītības programmas ietvaros – 1938 skolēni (98 grupas). Muzejs bija viens no objektiem, kas saistīja daudzus Rīgas astoņsimtgades svinību viesu un interesentu uzmanību. Pārsteidzoši liela bija arī valstu vadītāju un amatpersonu interese par mūsu tautas un valsts vēsturi.

Okupācijas muzejs šoruden bija Eiropas kultūras mantojuma dienu dalībnieks. 8. septembra vakarā mūsu muzejs, kā arī citi muzeji un arhitektūras pieminekļi (lielākās baznīcas, Biržas ēka, Trīs brāļu komplekss u. c.) bija atvērti apmeklētājiem līdz pulksten 11 vakarā. Okupācijas muzeja ēku rotāja Eiropas Savienības karogs, apmeklētājiem tika piedāvāti reklāmas materiāli, bet Doma laukumā par godu Eiropas kultūras mantojuma dienām spēlēja Raimonds Pauls.

1949. gada 25. martā Zelmū kopā ar otro vīru Indriķi Mākuli un bērniem izsūta uz Tomskas apgabala Krivošejas pilsētu. Ik mēnesi deportētajiem vajadzēja atzīmēties komandatūrā.

Zelma Treimane (dz. Fonzova;
1910. gada 23. maijā)

Čeka bija izdomas bagāta. Otrā pasaules kara izpostītajā Krievijā trūka sadzīves lietu. Piemēram, Krivošejnā nebija nopērkamas gaļas maļamās mašīnas. Izrādījās, ka šīs lietas bija savācis čekists, pie kura vajadzēja ik mēnesi atzīmēties. Ikviens, kurš bija pierunājams

“ziņot”, par pakalpojumiem saņēma gaļasmašīnu ar piecstūru zvaigzni sānos. Piedāvājums “ziņot” tika izteikts arī Indriķim. Gaļasmašīnu viņš saņēma it kā avansā, jo izdzīvošanai Sibīrijā šī lieta bija ļoti nepieciešama. Bet Indriķis ik reizi čekistam atbildējis, ka izsūtītie latvieši viņa klātbūtnē izvairoties runāt. Laika gaitā čekistam šīs vienveidīgās atbildes apņika un par Indriķi aizmirsā.

Gaļas mašīna palika ģimenes rīcībā. Jau sākotnēji, saņemot šo mašīnu, Mākulim pat nebija domas kļūt par nodevēju.

In memoriam

Jānis Dreimanis (1903.30.12.–2001.04.08.)

– dienējis Latvijas armijā, Otrā pasaules kara laikā bēgļu gaitās nonācis Vācijā, vēlāk izceļojis uz Angliju, deviņdesmito gadu beigās atgriezies Latvijā.

Turpinājums no 3. lpp.

ielā iegūtie dokumenti, ieskaitot deportāciju sarakstus. Ir arī Latvijas Valsts arhīva dokumenti, statistikas dati no Totalitāro režīmu noziegumu dokumentēšanas centra, Liepājas kapos atrastā skārda kaste ar kara laikā vāktu deportēto personu kartotēku, Kārļa Zemdegas 1941. gada rudenī veidotais pieminekļa mets 14. jūnija deportēto piemiņai, arī lietuviešu un igauņu avoti par deportācijām, materiāli no 1990. gada ekspedīcijas uz Vjatlagu bijušā ieslodzītā I. Knaģa vadībā. Koka kastes izvietotas lokveidā, bet centrā uz augsta postamenta novietota tēlnieka H. Sprinča ironiski veidotā lielmanīga “čekista” figūra. Apkārt šai centrālajai figūrai uz kastēm uzsprausti 1941. gada jūnija krievu, latviešu un ebreju laikraksti, kas ne deportāciju dienās, ne pēc tam nepieminēja 15 tūkstošu (!) cilvēku izvešanu. Sporta sacīkstes, 250 Maskavas čekistu lielā dziesmu un deju ansambļa koncerti, Latvijas PSR Rakstnieku savienības kongress ir masu saziņas līdzekļos rodamās tēmas. Tādēļ izstādes pēdējo – desmito tēmu – sauc *Patiesība un tās slēpšana*. Patiesību pauž muzeja krājumos esošo videoliecību izlase. Čekista figūras postamentā ir iebūvēta videoiekārta, un ikkatrs izstādes apmeklētājs pēc materiālu apskatīšanas var uz brīdi apsēsties un ieklausīties sirmo vīru un sievu satrauktajās runās. Grāmatizdevēja Jāņa Rozes meita Aina ir jau mirusi, bet viņas balss un skatiens no ekrāna aicina neaizmirst traģēdiju un nesamierināties ar komunistu un viņu atbalstītāju padarītajiem varas darbiem, kas pēc būtības ir palikuši nesodīti.

Richards Pētersons
OM vēsturnieks konsultants

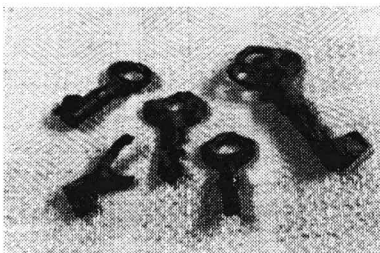
PAR MUZEJA NĀKOTNI DOMĀJOT

“Idejai bija jāparādās,” tā 16. augustā Okupācijas muzejā rīkotajā preses konferencē par iespējamo muzeja ēkas veidolu nākotnē teica arhitekts Gunars Birkerts. Jau vairākus gadus vērojot Vecrīgas apbūvēšanu un sekojot diskusijai par Okupācijas muzeja ēku, viņš ir nolēmis piedāvāt savu risinājumu. Viņa projekta priekšlikums paredz muzeja pagrabstāva daļu turpināt virs zemes. Tādējādi varētu atrisināt tik ļoti sasāpējušo telpu jautājumu, kā arī vizuāli padarīt ēku interesantāku – jaunās daļas gaišais apdares materiāls un stikls iepretī vecajai ēkas daļai arhitektūras valodā liecinātu – ir pagājis viens tumšs un nežēlīgs laikmets Latvijas vēsturē un sācies cits, gaišāks un cerīgāks. Iespējams, interesantais projekta priekšlikums beidzot palīdzēs izkustināt no vietas samilzušo muzeja ēkas jautājumu.

Gunars Birkerts piedāvā savu muzeja ēkas risinājumu

*Lietas, piederējušas kādam
Un pēc tam – zemei.
Lietas, kas kaut ko
stāsta,
Bet visu izstāstīt
nevar.*

Atslēgas atrastas 1989. gada rudenī Tal-su rajona Lībagu pagasta mežā pie Čumalu ezera, kur 1947. gada jūlijā nošauti un turpat mežā apbedīti vismaz 12 vīriešu un 2 sievietes, iespējams, nacionālo partizānu atbalstītāji vai nelegālisti. Izrakumos atrasti vairāk nekā 300 priekšmetu.

*Aizliegtu vārdu burti
Sirdī atstāja pēdas
Un pagrieza turp dzīves gaitu,
Kur laiku citādi skaita.*

Ilmāra Kalsera vadītās pretošanās grupas vajadzībām izgatavotā ierīce, ar kuras palīdzību iespieda proklamācijas.

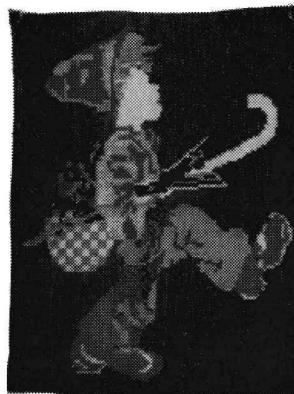
*Kā zemi atmiņas rokot,
Latviskā zīmes
Visur meklēja acis un rokas.*

DP nometnē Noitingā (Vācijā) nodrukātās pastkartes muzejam nodevis Vilnis Vīlps no Čikāgas.

*Mēs pateicamies Ainaī Greizei, Rutai Jostsonei,
Rūtai Schuller un mūsu jaukajiem ALJAS stipendi-
ātiem – literārai redaktorei Ksenijai Broks un
gidam Āronam Miķelim Eglītim – par šīs vasaras
darbu.*

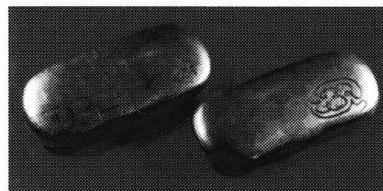
*Muzejs pateicas Zinaidai Ronei un Jānim
Voveram par grāmatas dāvinājumu.*

*Kāda apslēpta manta –
mīlums
Bij' atmiņu laukos
rodams,
Tur, tajā zemē,
Kur sprīdīši pasaulē
dodas.*

Drošvara Vizūļa Turka ap 1954. gadu Džezkazšanas nometnē izšūtais spilvens. Rokdarbs uz Latviju atsūtīts pa pastu pirms 1956. gada.

*Aiz monogrammu vijumiem slaikiem –
Neizlasāmais,
Kaut metālā
gravējusi roka,
Bet miesā un
dvēselē – laiks.*

1950. gadā Karagandā no alumīnija izgatavotie briļļu ieliekamie, dāvināti ieslodzītajam ķirurgam Bertramam Rozenbergam. Priekšmetus muzejam nodeva ASV dzīvojošie Rita un Juris Petričeki.

*Lietu liecības
skopās,
Pa vārdam vien
Nākamībai liek
vēsturi kopā.*

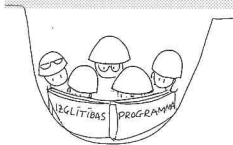

No Jēkabpils apriņķa Seces pagasta uz Krasnojarskas apgabalu kopā ar meitu 1941. un 1949. gadā izsūtītās Martas Rikmanes kauss un dvieļis. Priekšmetus muzejam ir dāvinājusi viņas meita Daina Jaudzeme.

*Kā pasakā –
Ar adatu no zivs asakas ...
Un tapa dārgākais tērps
No laikmeta auduma asākā.*

Zelma Fridrihsone ar adatu no zivs asakas un stikla gabaliņu Ventspils cietumā 1945. gadā šo kleitu pašuva no cukura maisa. Kleita viņai bija līdzī arī soda nometnēs.

JAUNUMI IZGLĪTĪBAS PROGRAMMĀ

2000./2001. mācību gadā lielākais Izglītības programmas (IP) darbības lauks bija muzeja izdotā krājuma *Dokumenti liecina* izplatīšana, skolotāju semināru rīkošana un grāmatas dāvināšanas akcijas organizēšana. Pēdējā, pateicoties ziedotāju atsaucībai, izvērtās daudz lielāka, nekā bijām plānojuši. Šī grāmata ar ziedotāju palīdzību nonākusi vairāk nekā 400 Latvijas skolās. Kā lielākos ziedotājus šajā akcijā var minēt Grandrapidu latviešu saimi, Daugavas Vanagu Otavas nodaļu, PBLA Kultūras fondu, Anglijas Izglītības fondu, Ansi Pommeru ASV, Studenšu prezidija konventu ārpus Latvijas. Tas ir nenovērtējams atbalsts gan IP, gan Latvijas skolām. Tagad – kaut arī vēl ienāk ziedojumi – šī akcija ir pārtraukta, jo vairs nav skolu, kas būtu pieteikušās, ka vēlas izmantot krājumu *Dokumenti liecina*. Turpmāk aicinām ziedotājus atbalstīt citas IP darbības jomas: skolēnu braucienus uz muzeju, skolotāju seminārus un interneta mājaslapas veidošanu.

Skolēnu braucienus uz muzeju atbalstīšana bija ASV Daugavas Vanadžu ideja 1996. gadā, kas turpina īstenoties līdz šim laikam. Rīgas skolēniem muzeja apmeklējums neprasa daudz līdzekļu, tomēr muzeju biežāk apmeklē grupas no skolām ārpus Rīgas. Tām skolām, kas lūdz palīdzēt segt ceļa izdevumus, vienmēr esam atsaukušies un parasti kompensējam pusi no reālajiem izdevumiem. Gadā šādu atbalstu saņem vidēji 20–25 skolas, kas kopsummā ir apmēram 1500 latu.

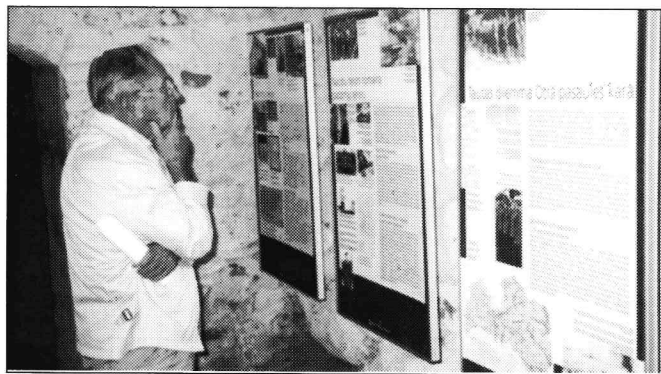
2001. gadā IP veido metodiskus skolotāju seminārus, kur jaunās pedagogijas idejas mācām, balstoties uz nesenās Latvijas vēstures tematiku un izmantojot muzeja materiālus. Šādi semināri notiek ne tikai muzejā, bet arī ārpus muzeja – rajonu vēstures skolotāju metodiskajās apvienībās.

Jaunais IP projekts ir izglītojošas interneta mājaslapas izstrāde, kas būs daļa no muzeja mājaslapas. IP uzskata, ka šis projekts ir svarīgs, jo gandrīz visās skolās tagad ir datorklases un drīz būs arī interneta pieslēgums, bet vēl joprojām trūkst materiālu latviešu valodā, lai datorus varētu izmantot ikdienas mācību procesā. Skolēnus interesē datori un internets un ir svarīgi šo interesi izmantot.

Ieva Gundare, IP vadītāja

OKUPĀCIJAS MUZEJA CEĻOJOŠĀ IZSTĀDE LATVIJAS SKOLĀM

Okupācijas muzeja Izglītības programma uzsākusi jaunu sadarbības projektu ar Latvijas skolām un plašāku sabiedrību, atklājot ceļojošo izstādi “Latvija 1939–1991: no okupācijas līdz brīvībai”. Izstādes atklāšana notika Globālo Daugavas Vanagu dienu ietvaros š. g. 2. augustā Val-

P. Vanags no Anglijas Daugavas Vanagiem aplūko izstādi.

mieras Novadpētniecības muzejā, “Vecās aptiekas” velvēs. Daudzie svētku apmeklētāji iepazinās ar izstādes 23 planšetēm ar tekstu un ilustrācijām par Latvijas valsts un tautas likteņgaitām no neatkarīgas valsts proklamēšanas, cauri neatkarības zaudēšanai, divu totalitāro režīmu okupācijām līdz neatkarības atjaunošanai 1991. gadā.

Izstādes mērķis ir apceļot Latvijas skolas un kultūras centrus. Katrā rajonā muzeja darbinieku rīkotajos semināros ar izstādi iepazīsies vēstures skolotāji un jaunatnes vadītāji, kuri izmantos izstādi kā Latvijas okupācijas laika vēstures mācību līdzekli.

Valmieras 5. vidusskolas direktora Jura Mūrnieka aicināti, muzeja darbinieki kopā ar Valmieras rajona vēstures skolotājiem apgūst izstādes izmantošanas formātu, kuru piedāvās arī citiem rajoniem, it sevišķi – Latvijas attālākos novados. Valmieras rajona vēstures skolotāji ar savu vadītāju Ģirtu Zālīti piedalījās seminārā 28. augustā, Okupācijas muzeja IP vadītājas Ievas Gundares un konsultanta Valtera Nollendorfa vadībā pārrunājot izstādes izmantošanu kā uzskatāmu mācību līdzekli nesenās vēstures

*Vēstures
skolotāju
seminārs
Valmierā*

mācīšanā. No 3. līdz 28. septembrim Valmieras vēstures skolotāji veda savus skolēnus uz izstādes nodarbībām. Tagad muzeja darbinieki izvērtēs formāta efektivitāti, lai izstādi varētu piedāvāt Latvijas rajonu skolu valdēm.

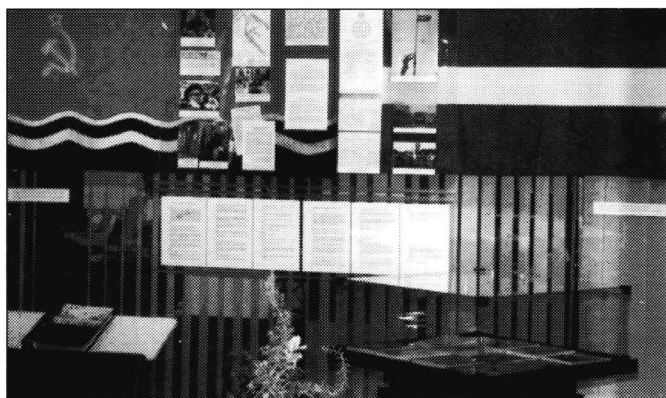
Turpinājums 8. lpp.

RĪGA AGRĀK UN TAGAD

Sadarbībā ar fotogrāfu Māri Loci 2001. gada jūlijā sakarā ar Rīgas astoņsimtgades svinībām muzeja vestibilā tika izveidota fotoizstāde *Rīga agrāk un tagad*. Izstāde bija daļa no M. Loča ar Latvijas Kultūras fonda atbalstu veidota projekta, fotoizstādes *Latvija agrāk un tagad*. Mūsu muzeja apmeklētāji varēja aplūkot dažādas Rīgas un Rīgas apkārtnes (Jūrmalas, Siguldas, Salaspils u. c.) ainavas 20. gs. 20. – 30. gadu atklātnēs un arī šo vietu mūsdienu attēlus. Kā vienmēr tādās reizēs, cilvēkus priecēja atpazīstamais, bet lika samierināties ar pasaules nemītīgo mainību laikā un telpā.

AUGUSTA PUČS 1991

Atzīmējot desmito gadadienu kopš 1991. gada augustā PSRS notikušā puča un Latvijas neatkarības atjaunošanas

Izstāde “Augusta pučs”

desmito gadskārtu, 2001. gada 21. augustā muzejā atklāja izstādi “Augusta pučs 1991”. Muzeja apmeklētāji varēja aplūkot fotoattēlus un dokumentus par 1991. gada augusta puča notikumiem un iepazīties ar to dienu notikumu liecinieku atmiņām.

Ojārs Stepens,
OM ekspozīcijas kurators

**TRIMDAS LATVIEŠU TAUTASTĒRPI
ATGRIEŽAS UN STĀSTA...**

Alsunga, Lielvārde, Nīca un Bārta... Tāpat kā to valkātāji, arī tautastērpi ir laikmeta skarti, izsūtījumam gājuši cauri, bēgļu gaitām un trimdai. Tie, kam laimējās izbēgt no sarkanām briesmām, tērpus darināja mītnes zemēs. Jo tautastērps vienmēr ir dzimtenes daļa, cerību krāsnesis, ilgu vaļa. Jostās un prievītēs ievītie vārdi svētī un sargā pasaules ceļos un atpakaļ ved uz tēvu zemi. Un, kad vienkopus likti, kā ziedupušķis uzzied. Tik koši kā šodien austi.

Ar Tautastērpu centra “Senā klēts” vēlību, izmantojot Okupācijas muzeja krātuvē esošo vākumu, ir tapusi neliela, bet koša un emocionāli bagāta izstāde. Te blakus Almas Biezās 1930. gadā darinātam, Sibīriju izbraukājušam Lielvārdes tērpiņam Latviešu ev. lut. baznīcas arhibīskapa Arnolda Lūša kundzes un LR vēstnieka Kanādā Jāņa Lūša mātes Lidijas Lūsis Kanādā darinātais Lielvārdes tērps.

Pirmais no kreisās – Olgas Kononovas Vācijā darinātais Bārtas tautastērps; Anglijā darinātais, Ērikai Vīlpsonei piederējušais Bārtas tautastērps, Veras Rulliņas Anglijā darinātais Nīcas tautastērps un Almas Biezās 1930. gadā Latvijā darinātais Lielvārdes tautastērps

Uz Sibīriju izsūtītā Arnolda Apses cimdu raupjums un uz Gotlandi bēgļu laivā pārvestās Mildas Treieres villaines saktas sudrabs mūs uzrunā šodien: “Rakstiet savu likteni, ar vārdiem, ar dārgām lietām, lai dzimtenes mācības lappuses visas ir pilnas.”

Anda Līce

Turpinājums no 7. lpp.

Mazā Latvija tomēr nav tik maza – 33 rajoni un skolu valdes. Okupācijas muzejs vēlas izveidot vēl otru ceļojošās izstādes komplektu, kas apceļotu Latvijas rietumu novadus. Divas ceļojošās izstādes, atrodoties katrā rajonā aptuveni mēnesi, apceļotu Latvijas rajonu centrus 2–3 mācību gados. Okupācijas muzejs meklē finansiālu atbalstu, lai izveidotu izstādes otro komplektu. Pirmās izstādes izveidošana izmaksājusi ap 1200 latu. Otrā varētu izmaksāt ap 900 latu. Projektam ir nepieciešams atbalsts arī transporta izdevumiem, telpu īrei un metodisko materiālu izgatavošanai un pavairošanai.

Dagnija Staško

JUBILEJAS VELTES

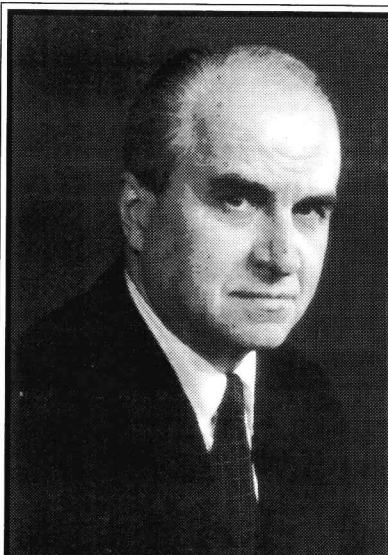
Latviešu Kredītsabiedrību Gadagrāmatu dāvinājums muzejam – Vilmārs un Dzintra Kukainis

Zelta kāzu jubilejas velte – Natālija Neiburga

Ņūdžersijas Latviešu biedrības 50 gadu dibināšanas atceres velte

Atzīmējot Nauma Liščica referātu – Čikāgas Latviešu biedrība

Mūsu draugu Olgertu Poču suminot – Juris un Olita Valainis
Godinot Dr. Ilgu Svechs, Ph. D. – Susan and Max Malhoff

**VERNERS
RŪTENBERGS
(29.09.1936.–
27.05.2001.)**

2001. gada 27. maijā no mums ne-laikus šķīrās Dr. Verners Rūtenbergs jun. Viņa aiziešana mūžībā ir neatvietojams zaudējums ģimenei, draugiem un visai latviešu sabiedrībai.

Verners ir ārsta Vernera sen. un

Annas dēls, dzimis 1936. gada 29. septembrī Rīgā. 1944. gadā Vernera ģimene bēga uz Vāciju, dzīvoja Grēvenes nometnē, kur Verners mācījās latviešu pamatskolā un ģimnāzijā. 1950. gadā Rūtenbergu ģimene iebrauca ASV, apmetās uz dzīvi Klīvlendā, Ohaio. Verners beidza vidusskolu (South High School) ar labākajām atzīmēm savā klasē. 1959. gadā Verners ieguva bakalaura grādu bioloģijā Western Reserve universitātē, turpināja medicīnas studijas Ohaio Valsts universitātē, Columbus, Ohaio, ieguva MD grādu 1963. gadā. Verners bija darbīgs korporācijas Fraternitas Latviensis loceklis.

1963. gada novembrī Verners salaulājās ar Silviju Pakalnu, nākamajā gadā, kopā ar Silviju un meitu Gunu Silvu, sāka divu gadu dienestu ASV armijā, Bambergā, bet 1971. gadā kļuva par American College of Obstetrics and Gynecology biedru. 1967. gadā piedzima otra meita

Lara Anna, bet 1977. gadā dēls – Viestarts Verners. Neskatoties uz smago profesionālo slodzi, Verneram vienmēr atlika laiks piedalīties latviešu sabiedriskajā dzīvē. Savu atvaļinājumu viņš bieži pavadīja kā ārsts gaidu un skautu nometnēs. Viņš bija viens no Latviešu Fonda un Latviešu Studiju centra dibinātājiem. Verners piedalījās Gaismas Akcijas vēstuļu rakstīšanā latviešu cietumniekiem Padomju Savienības nometnēs un bija viens no rosinīgākajiem Klīvlendas Tautas frontes Atbalsta grupas locekļiem.

Verners un Silvija nodibināja Okupācijas muzeja Pamatfondu un bija Okupācijas muzeja Atbalsta grupas ASV (OMFA) līdzdibinātāji. Verners uzskatīja Okupācijas muzeja izveidošanu un pastāvīgas nodrošināšanu nākotnē kā svarīgāko mūsu, politisko bēgļu, pienākumu. Verners nesagaidīja publisku atzinību un slavu par laiku, darbu, naudu, ko viņš ieguldīja šinī viņa dzīves pēdējā uzdevumā. “Nav svarīgi, kas dabon kredītu, galvenais ir rezultāti,” bija parasts Vernera izteiciens.

Daudziem no mums, Vernera draugiem, liekas nesa-protams un nepieņemams Vernera dzīves pēdējais solis – pašnāvība. Pagājušajā pavasarī Verners uzzināja, ka viņam nākotnē paredzama ļaundabīga audzēja ārstēšana. Būdams ārsts, viņš labi zināja savas slimības un ārstēšanas iespējamās komplikācijas. Viņš zināja, cik spēka tas prasītu no viņa ģimenes un ka gala rezultāts varētu būt tas pats – nāve. Mums jārespektē Vernera vēlēšanās izbeigt savu dzīvi laikā, kad viņš jutās savus pienākumus paveicis. Mums jāturpina viņa darbs Okupācijas muzejā, kas nebūs viegli bez viņa padoma un palīdzības.

Ilze Knezinska Schwartz, MD

ZIEDOJUMI MUZEJAM

PIEMIŅASZIEDOJUMI

60 gadu kopš 1941. gada 14. jūnija deportācijām – Čikāgas latviešu ev. lut. Ciānas draudze

Pieminot 25. martā aizvestos latviešus – Sv. Pāvila latviešu ev. lut. draudze Detroitā

2001. gada 17. jūnija dievkalpojuma kolektes ziedojums **14. jūnija Latvijas sēru dienā** – Latviešu ev. lut. apvienotā draudze Kalamazū

Jāņa Bieriņa piemiņas fonda ziedojums – Latviešu Fonds

4. marta **Kalpaka un visu cīnītāju piemiņas dievkalpojuma ziedojums** – Austra Atslēga, Biruta Norrell, Ņina Zviedris, Čikāgas latviešu ev. lut. Ciānas draudzes Dāmu komiteja

14. jūnija piemiņas izstādei – A. Draviniece

Ziedo brīvas telpas sarīkojumam – Grand Rapidu Latviešu biedrība

Rakstnieka Ernesta Aistara piemiņai – Ēriks Bērstis, māc. Jānis un Ērika Turks

Harolda Aizstrautes piemiņai – Ruta Dzenis

Rūsiņa Albertiņa piemiņai – Daina Albertiņa ar ģimeni, Zane Āboliņš, Felikss V. Buks, Ruta Jostsons, Ģirts un Liena Kaugars, Roberts A. Keņģis, Skaidrīte un Alberts Legzdīņš, Aina un Juris Pūliņš, māc. Ida N. Rautenšilde, Ilmārs un Benita Riekstiņš, Vera Riekstiņš, Edvīns un Tamāra Rūsis, Anda F. Sokalski, Aivars un Dagnija Staško

Aleksandra Alunāna piemiņai – Aivars un Lidiņa Aistars, Velta Bērzkalns, Artūrs un Dzidra Cīrulis, V. Clarke, Aina Drillis, Baiba Dumpis, B. Ešmite, Margaret un Kārlis Ezeriņš, Rasma un Jānis Fogelis, Gita Grīviņš, Laima un Gunārs Gruzdiņš, Ilmārs

Kalns, Mirdza L. Krasts, Dzidra Krievs, M. Lejiņa, A. V. Līgotņi, Dr. Vidvuds un Aija Medenis, Gundega Mežmalis, F. Ozoliņš, Marga un Pēters Pipasts, Jānis un Inta Reinis, Kārlis un Ada Salna, Ojārs Stāks, Gundars un Astrīda Strautnieks, Ausma un Arvīds Štrāls, Anna Tidmane, T. Turkopols, A. Vilemons, Latvia Sub Division Owners Assoc., Inc.

Tēva Kārļa Avotiņa piemiņai – Henry Avotiņš

Normunda Bandrevica piemiņai – Vidvuds Bandrevics

Jāni Anatoliju Bebri pieminot – Anda Tubalkain-Bebri

Žaņa Bērziņa piemiņai – Juris un Olita Valaiņi

Emīlijas Lizetes Bērziņas piemiņai – Juris un Olita Valaiņi

Mātes Alīses Bērziņas piemiņai – Maija Radziņš

Maigas Bērziņas piemiņai – Ēriks Bērtis, Ilze Bērziņš, Māra Burkett, Kārlis un Ieva Daukšs, Alfrēds Grāmatiņš, Anastasija Grintals, Kārlis un Ruta Grīnvalds, Aivars un Ligita Inika, Alfreds un Spīdola Kajaks, Modris un Mētra Krautmanis, Aina Lizenbergs, Atis P. un Daina Lizenbergs, Roberts un Māra Memenis, Aldonis un Rūta Mežsēts, Vilis un Mirdza Miķelsons, Imants Minka, Tamara Oakwood, Mirdza Paudrupe, Andrejs un Gita Pērkons, Arnis un Diana Pone, Dr. Jānis Pone Trust, Harry un Mirdza Rollis, Ginta Sika, Baiba Stepe, Velta Straume, māc. Jānis un Ērika Turks, Gunta Turks, Anna Vaseris, Kārlis un Anda Vizulis, Boy Scout Troop 275 Lielupe 175 - Gauja 31

Zentas Bērzkalns piemiņai – Ruth Burkhardt

Haralda Birznieka piemiņai – Pēteris un Marta Balodis, Livia Birze, Inese un Udell Blanchard, Pēteris un Mirdza Daugavietis, Donats un Anna Dauksts, Juris un Ausma Dāvis, Māra Dāvis, Rasma un Jānis Fogelis, Dr. Līga Gonzalez, Maija Jaunzems, Uldis un Anna Kalējs, Elmārs un Ināra Kalnaraups, Ilga Kalniņš, Dzintra Kornets, Rasma un Zigfrīds Kornets, Clarica Kwant, Ausma Linde, John I. un Lilija Melgalvis, Valija Polis, Jānis un Malvīna Poņemecis, Valija Rauceps, Ksenija Riekstiņš, Anna Sergejevs, Antonija Sinkevičs, Anna Sveķis, Aina Tālbergs, Irēna Vanuška, Vera Visockis, Andris Vīgants, Dr. Zigfrīds un Paulīne Zadvinskis, Grand Rapido Latviešu biedrība

Vilhelmines Brakmanis piemiņai – Gunta M. Emmons

Vecāku Minnas un Herberta Briežu piemiņai, kuri atdusas Amerikā – Aija Briedis-Day

Erharda un Olģerta Bruku, nogalinātu Centrālcietumā 1940. gadā, **piemiņai** – Zenta Grauds, dz. Bruks

Arnolda Cālīša piemiņai – Olģerts un Vija Ernstsons

Margretes Freebergs piemiņai – Anita Lidija Molander Veiss

Tēva Roberta Gaiša un brāļa Armanda Gaiša piemiņai – Valda Dundurs-Gaišs

Olgas Ginters piemiņai – Edwards Strazdiņš

Vilmas Goldmanes piemiņai – Maija Radziņš

Mūžībā aizgājušā Voldemāra Hincenberga piemiņai ziedu vietā – Modra un Imants Baloži

Arnolda Kīna piemiņai – Daina Albertiņa, Aina un Austrā Atslēga, Arvīds Bolšteins, Paulis un Inta Duks, Valentīns un Maria Gailāns, Anna un Beverly Jablovskis, Ruta Jostsons, Juris Kaķis, Anna Kīns, John Kīns, Pēters Kīns, Zenta Knezinskis, Ēriks un Ināra Krūmiņš, Roberts A. Ķengis, Kārlis un Hermīne Legzdiņš, Māris un Alda Licis, Aina Lizenbergs, Atis P. un Daina Lizenbergs, Arturs un Ena Neparts, Dr. Irene Norgello, Daina Petersons, Maija Radziņš, Ervīns un Laura Ramanis, Vera Riekstiņš, Dr. Ilze K. un Richard Schwartz, Arnis un Māra Skulte, Kārlis un Millija Stolcers, John Struzzi, Skaidrīte un Māris Štolcers, Voldemārs un Austrā Treknais, John un Baiba Vanags, Korporācijas "Lettonia" Čikāgas kopa, Donald Colleton un Law Offices of Abramson & Fox

Brāļa Jēkaba Kļaviņa piemiņai – John Kļaviņš

Vecāku Anatolija un Vandas Kolbu piemiņai – Galina Kolbs

Ausekļa un Līvijas Krauksts piemiņai – Maija Grimza, Nedda Grīnups

V. Kreišmaņa piemiņai – Margrieta Kreišmanis

Vecāku Jāņa un Almas Krišjansonu un brāļa Jura Krišjansona piemiņai – Biruta Upsons-Krišjansons

Ilgvara Lejnieka piemiņai – Helmi F. Rožankowsky

Zigurda Lēvenšteina piemiņai – Valda Lēvenšteins ar ģimeni

Hugo Liepiņa piemiņai – Daina Albertiņa, Lidija Bērziņš, Ilmārs un Baiba Dumpis, Edgars un Cheryl Eglītis, Ādolfs Grabažs, Ruta Jostsons, Diana Konton, Mārtiņš Uldis un Nellija Kronītis, Kārlis un Hermīne Legzdiņš, Skaidrīte un Alberts Legzdiņš, Dr. Vidvuds un Aija Medenis, Donald un Vija Morton, Dr. Irene Norgello, Inta Rāve, Ilmārs Riekstiņš, Helmi F. Rožankowsky, Aivars un Ausma Savelis, Dr. Auseklis un Laimdota Vārpa, Gunta M. Vilciņš, Čikāgas Latviešu inženieru biedrība, Konkordijas "Valdemārija" Kalifornijas kopa, Konkordija "Zinteniece"

Kārļa un Olgas Liepiņš piemiņai – Iveta Larocco

Māc. Artūra Liepkalna piemiņai – Dr. Tālvāldis Bērziņš, Aivars Celmiņš, Valdis Ivansons, Uldis Kariņš, Samuels Knoch Jr., Maija Mednis, Maija Šlesers, Rita Uibo, Artūrs Vatvars, Ruta Zadziorska, Karmena Straumēna-Ziediņš, māc. Arvīds Ziedonis, Dr. Izolde Zīvers-Price, Beverīnas vasaras vidusskolas saime

Emmas Martinsons piemiņai – Sandra Dolan

Rudolfa Maučes piemiņai – Diane Mauče-Citron

P. Modriņa piemiņai – Margrieta Kreišmanis
Haralda Norgello piemiņai – Dr. Irene Norgello
Otto Novicka piemiņai – Ilmārs un Rasma Sockis
Robertu Opsi pieminot – Marilyn L. Allen, Gvido Augusts, Dzintra Janavs, A. Raisters
Eduarda Oša piemiņai – Dr. Ausma Gabliks
Pulkvežleitnanta Ojāra K. Ozola piemiņai – Silvija Rūtenbergs
Manas mātes Agates Pels-Sommer piemiņai – Guenter Sommer
Krustmātes Vilmas Pēkšēnas piemiņai – Tija Krūmiņa
Mārtiņa Pladara piemiņai – Milda Pladars
Antona Platača piemiņai – Glenn E. un Gunta M. Emmons
Voldemāra Pļavnieka piemiņai – Vilis Karitons
Jēkaba un Annas Podrečiks piemiņai – Inta Hasenkamp Mačs
Krišjāņa Puriņa un Mildas Dunkel Vījums piemiņai – Ivars Fridenvalds
Makša Ratermaņa piemiņai – George R. Ratermanis
Dr. Imanta Rebas piemiņai – Oregonas latviešu ev. lut. draudze
Ludviga Reitera piemiņai – Laila Vittande Prosser
Pētera Rēķa piemiņai – Dace Aija Dīķis
Mātes Martas Rozēns piemiņai – Jānis Rozēns
Venera Rūtenberga piemiņai – Dzintars un Biruta Abuli, Daina Albertiņa, Baiba Apelis, Voldemārs Apinis, John F. Argie, Aristīds J. un Dace Cers, Edvīns un Biruta Auzenbergs, Kārlis un Meta Avens, Rūdolfs un Milija Āboliņš, Normunds un Nora Balodis, Maija Baumanis, Aina un Alexander Berkulis, Vita Borgs, Uldis N. Brošs, Kārlis un Ilze Ceceris, Elena Ceriņš, Elisa Freimanis un Kalvis Cers, Dr. Ronald un Sonia Chapnick, Oskars Daņilovs, Vanda Dauksts un Arnis Kākulis, Kārlis un Ieva Daukšs, Ingrida Dāvis, Pēteris un Antonina Digulis, Rasma un Kornēlijs Dinbergi, Theresa un Martins Fernandes ar ģimeni, Dr. E. Wm. Fletcher, Hilda un Bill Frigic, Artūrs un Ausma Grava, Alfrēds un Sarmīte Grava, Sarmīte un Uldis Grava, Janet Hankey, Mara Hegedeos, Maija V. Hinkle, Eriks un Inta Ieviņš, Michael un Kristīne Jackson, Andris un Gunārs Jakabsons, Astrīda Jansons, Zinaīda Junkere, Valdis Kalejs, Elza Kalniņš, Ilze Kalniņa-Lācis, Ģirts un Liena Kaugars, Rita Kaugurs, Janice Ms. Krehel, Mārtiņš Uldis un Nellija Kronītis, Irina un Egons Krumins, Laimonis un Rute Krūmiņš, Mērija Krūze, Olģerts P. un Vera Kubuliņš, Matīss Kukainis, Māris un Tamāra Kukainis, Vilmārs un Dzintra Kukainis, Andrejs un Aija Keņģis, Roberts A. Keņģis, Dr. Andrejs un Ilona Kīsis, Dainis Lazda, Dr. A. Lynn un Sheila Smith, Māris un Ināra Mantenīks, J. Mazzariņš ar ģimeni, Gundega Michele, Frank un Sady Milbourn, Peggy un George Milbourn, Viktors un Brigita Millers, Helen E. Mucenīks, Valija Nille, Jānis un Velta Picukans, Marga un Pēters Pipasts, Ausma Pirkutins, Aina un Juris Pūliņš, Zigurds I. un Vita Reineks, Jānis un Ilze Resnis, David un Barbara Saifman, Mirdza Saule-Zandbergs, Dr. Ilze K. un Richard Schwartz, Sheila un Lynn Dr. Smith, Ilmārs un Rasma Sockis, J. Quentin Spittler, Victor un Erika Straubs, Jānis D. Strautnieks, Dailonis un Irina Štauers, Velta Šulcs, Prof. Ilga B. Švechs, Andris un Daina Ūdris, Jēkabs un Irene Ūdris, Dr. Valdis un Tabita Ūsis, Edgars Valdmanis, Jānis un Biruta Vaskis, Ināra Zariņš, Dr. Janie Zart, Līga Zemesarājs, Viktors un Valda Zemesarājs, Jānis un Tamāra Zemzaris, Astra Zemzars, Maija Ziedainis, Maija Zubys, Alfrēds un Laimdota Zvejnieks
Daugavas Vanagu apvienība Klīvlāndē, Jalwan, Associates, Inc, Klīvlāndes Latviešu ev. lut. draudzes skola, Studenšu korporācijas “Varavīksne” Vidusamerikas kopa, Flexible Book Club, Maountain Graphix LLC
Aleksandra Siecenieka piemiņai – Uldis N. Brošs
Krusttēvu Jāni Siemperu pieminot – Ilga Abermanis Lenša
Jura Sinkas piemiņai – Daina un Bruno Baumanis
Teodoru Sīli pieminot – Liene Sīlis
Valdemāra Skudras piemiņai – Anonīms, Alfreds Amoliņš, Gunārs Andersons ar ģimeni, Dr. Romāns un Nora Auškāps, Jānis un Valda Bolis, Kārlis Bramanis, Irēne un Jānis Briga, Andrejs Brošs, Ēriks un Aina Cerliņš, Arturs Dinbergs, Mārtiņš un Linda Duhms, Osvalds Dzenis, Indulis un Anda Grasis, Jānis un Guna Gregors, Arvids un Mudīte Indars, Margonis un Karina Janaus, Velta Kļaviņš, R. Kriškiļānis, Jānis Krūmiņš ar ģimeni, Rasma Kusmanis, Arvīds un Z. Kūlītis, A. un V. Kīšēlis, Olģerts Kuze, Pēteris un Marta Kuze, Ināra Larson, Rūdolfs un Agnese Lubis, Mary Michelman, Ansis un Ludmila Mitrēvics, Ojārs Nāgelis, Uldis Peter Ozoliņš, Viesturs un Vaira Paegle, Jean Partridge, Ināra Roman, Malvīne Rudzīte, I. Severence, Gaida Skudra, Alfreds Sprincis, Guntis Strazds, Juris un Maija Šlesers, Arvīds Ungurs, Dr. Auseklis un Laimdota Vārpa, Uldis un Rasma Vezis, Astra Vilinskis, Pauls Viķelis, Ivars un Laila Vītols, Kārlis un Alexandra Zalcmanis
Korporācijas “Imeria” Bostonas kopa, Studenšu korporācija Varavīksne
Pētera un Zemas Strautnieku piemiņai –
Pētera un Zemas Strautnieku piemiņai – Juris un Rita Petričeki
Aleksandra Svenča, kurš mira Sibīrijā 1942. gadā, **piemiņai** – Jānis Petričeks
Pētera R. Štalmaņa piemiņai – Walter Kalnītis
Mācītāja Jāņa Ludviga Štrausa piemiņai – Helēna Frank, Māris un Joanne Freimaņi, Artūrs un Dace Kūlāni, Arnolds un

ZIEDOJUMI MUZEJAM

Dzidra Liepiņa, Mikelis Pese, Helēna Pizics, Ronald un Pat Poole, Vera Riekstiņš, Beverly un David Sayers, Lūcija Smelte, Voldemārs Treknais, Juris un Olita Valainis, Tekla Vilkauss, Tom un Julie Weber, Lidija Zivtiņš, BeeBe Tunnel Cancer Center Staff

Arnolda Tomsona piemiņai – Anna Voldiņš

Arnolda Tupurīša piemiņai – Ēriks Bērtis, Roberts A. Ķengis, Arnis un Diana Pone, Harry un Mirdza Rollis, John un Baiba Vanags

Mildas Upītes piemiņai – Sv. Pāvila latviešu ev. lut. draudze Detroitā

Jāzepa un Annas Valciņš, miruši ASV, piemiņai – Valdis Valciņš

Jāņa un Ernesta Veisu piemiņai – Anita Lidija Molander Veiss

Konstantīna Vilkausa piemiņai – Juris un Olita Valainis

Aleksandra Vittanda piemiņai – Laila Vittande Prosser

Minnas Zadiņas piemiņai – Baiba Kūriņa Gillard

Ziediņu ģimenes piemiņai, kurus 1941. gada 14. jūnijā izsūtīja no Gertrūdes ielas dzīvokļa uz Sibīriju – Dr. Ēriks A. Niedrītis

Vīra brāļa Elmāra Zivtiņa piemiņai, kurš š. g. jūnijā Anglijā aizgāja mūžībā – Lidija Zivtiņš

Alberta Zolmaņa “Bāalēns” piemiņai – Albert Stenberg

Aleksandru Zosuli pieminot – Aivars Zosulis

Austras Zvirbulis piemiņai – Dace Berton

Rūdo un Emilijas Koppels piemiņai – Leopolds, Volrāds un Ēvalds Koppels

2001. GADA 1. PUSGADA ZIEDOTĀJI

no 2001. gada 1. janvāra līdz 30. jūnijam

Vislielākie ziedotāji

The Book Latvia, Inc. (USD 20 000,-)

Latviešu Fonds (USD 11 000,-)

Pasaules Brīvo Latviešu apvienība (USD 10 000,-)

Juris un Rita Petričeki – Pētera un Zelmas Strautnieku piemiņas ziedojums (USD 10 000,-)

Latviešu apvienības Austrālijā un Jaunzēlandē (AUD 12 138,-)

Grand Rapidu latviešu organizāciju padomes 14. jūnija atceres sarīkojuma ziedojumi (USD 5795,-)

Ls 1000–2500 (~USD 1530–4250)

Anonīms, Dienvidfloridas Latviešu biedrība, Ģenerāļa K. Goppera Fonds, Korporācija “Tervetia”, Latviešu federālā kredītsabiedrība Ņujorkā, Sidnejas Latviešu biedrība

Ls 500–999 (~USD 850–1530)

Rasma un Aleksandrs Aistrauts, Alfrēds un Sarmīte Grava, Zenta Knezinskis, Arturs un Ena Neparts, Valters Nollendorfs, George R. Ratermanis, Aivars Slucis, Dr. Ilze K. un Richard Schwartz, Dr. Zigfrīds un Paulīne Zadvinskis;

Čikāgas Latviešu draudžu sadarbības kopa, Daugavas Vanagu apvienība Dienvidkalifornijā, Daugavas Vanagu un Vanadžu apv. Bostonā, Daugavas Vanagu Fonds Lielbritānijā, Korporācija “Selonija”, N.J. Latvian Federal Credit Union, Oregonas latviešu ev. lut. draudze, PBLA Kultūras Fonds

Ls 250–499 (~USD 425–850)

Anonīms, Rasma un Kornēlijs Dinbergi, A. Draviniece, Andrejs Eglīte, Dr. Ausma Gabliks, John Kīns, Margrieta Kreišmanis, Vita Kristovska, Dr. Andrejs un Ilona Ķīsis, Ēvalds Lejiņš, Natālija Neiburga, Valija Nille, Olafs un Sarma Rozentāli, Dr. Maksims Strunskis, Jānis un Ausma Vilciņš;

Amerikas Latviešu palīdzības fonds, Daugavas Vanadzies Linkolnā, Daugavas Vanagu apvienība Klīvlāndē, Daugavas Vanagu apvienība Linkolnā, Grand Rapidu Latviešu kredītbiedrība, Grand Rapidu un apkārtnes Latv. pensionāru biedrība, Konkordijas “Valdemārija” Kalifornijas kopa, Linkolnas latviešu ev. lut. un Sv. Jāņa draudze, Ņūdžersijas Latviešu biedrība, Sv. Jāņa ev. lut. latviešu Toronto draudze, Sv. Andreja ev. lut. draudze, Toronto Austrumu ev. lut. draudze

Ls 50–249 (~USD 85–425)

Dzintars un Bīrta Abuls, Daina Albertiņa ar ģimeni, Gunārs Andersons ar ģimeni, Laimonis Apfelbaums, Gvido Augusts, Edvīns un Bīrta Auzenbergs, Pēteris Auzers, Rūdolfs un Milija Āboliņš, Gaida Balodis, Evarists Bērziņš, Kārlis R. Bērziņš, Lidija Bērziņš, Jānis un Laila Bībelnieks, Vija Bowles, Elvīra Alīse Bush, Elvīra Alīse Bush, Dr. Ronald un Sonia Chapnick, Velta Creamer, George Dancigers, Ingrida Dāvis, Ruta Dexter, Alberts Dilbergs, Zenta Grauds dz. Bruks, Valda Dundurs-Gaišs, Aija Ebdene, Edgars un Cheryl Eglītis, Ieva Eikens, Ojārs Emars, Glenn E. un Gunta M. Emmons, Ausma V. Erikson-Melnbrence, Theresa un Martins Fernandes ar ģimeni, Ivars Fridenvalds, George J. un Patricia B. Garnelis, Ādolfs Grabažs, Arvīds Grant-Upesleja, Valentīna Grauze,

ZIEDOJUMI MUZEJAM

Artūrs un Ausma Grava, Sarmīte un Uldis Grava, Maija Grimza, Nedda Grīnups, Andrejs un Inta Grots, Inta Hasenkamp Mačs, Michael un Kristīne Jackson, Andris un Gunārs Jakobsons, Gunārs P. un Veva Jakobsons, Jānis un Dzintra Janavs, Arnolds Jansons, Maija Jaunzems, Angelika Jēgers, Walter Kalnītis, Ilmārs Kalns, Ģirts un Liena Kaugars, Anna Kīns, Leopolds, Volrāds un Ēvalds Koppels, Janice Ms. Krehel, Mārtiņš Uldis un Nellija Kronītis, Irina un Egons Krumins, Dzintra Krumkalns-Paupe, Tija Krūmiņa, Jānis Krūmiņš ar ģimeni, Olģerts P. un Vera Kubuliņš, Vilmārs un Dzintra Kukainis, Aivars Kuplis, Dace Ķezbers, Velta Lapiņš Mežulis, Andris un Dagnija Lācis, Dainis Lazda, Valda Lēvenšteins ar ģimeni, Māris un Alda Līcis, Antons Lielbārdis, Roland un Robella Lietapurs, Atis P. un Daina Lizenbergs, Susan and Max Malhoff, Harijs Markevics, Alma Medenis, Dr. Vidvuds un Aija Medenis, Gundega Michele, Frank un Sady Milbourn, Donald un Vija Morton, Dr. Ēriks A. Niedrītis, Dr. Irene Norgello, Ārija un Andrejs Olte, Uldis Peter Ozoliņš, prāv. Alberts un Gārija Ozols, Viesturs un Vaira Paegle, Jānis Aivars Pelēķis, Andrejs un Gita Pērkons, Andris un Dagnija Peterson, Daina Petersons, Mirdza Pilsums, Ausma Pirkstins, Jānis Ilgvars Plūme, Thea Pratins, Aina un Juris Pūliņš, Maija Radziņš, Ieva Rasmussen, Valija Rauceps, māc. Ida N. Rautenšilde, Lea Renerts, Jānis un Ilze Resnis, Dr. Jānis J. Rosentāls, Jānis un Ieva Rozēns, Helmi F. Rožankowsky, David un Barbara Saifman, Mirdza Saule-Zandbergs, Aivars un Ausma Savelis, Milda L. Sebris, Liene Sīlis, Arnis un Māra Skulte, Dr. A. Lynn un Sheila Smith, Anda F. Sokalski, Guenter Sommer, J. Quentin Spittler, Kārlis un Millija Stolcers, Jānis Straubergs, Jānis D. Strautnieks, Edwards Strazdiņš, Dailonis un Irina Štauers, Alma un Fricis Šteinmanis, prof. Ilga B. Švechs, Tatjana un Jānis Tērauds, Voldemārs un Austra Treknais, Aina Trēde, Anda Tubalkain Bebris, Ansis E. un Rita Uibo, Juris Upatnieks, Biruta Upsons-Krišjansons, Dr. Valdis un Tabita Ūsis, Konstantīns Vaikevičs, Juris un Olita Valainis, Edgars Valdmanis, Dr. Auseklis un Laimdota Vārpa, Gunta M. Vilciņš, Ināra Zariņš, māc. Richards Zariņš, Pēteris A. Zariņš, Jānis un Tamāra Zemzaris, Aida Zilgalve, Aivars Zosulis;

Aijovas ev. lut. draudzes Dāmu kopa, BeeBe Tunnel Cancer Center Staff, Bostonas latviešu ev. lut. Trimdas draudze, Čikāgas latviešu ev. lut. Ciānas draudze, Čikāgas latviešu ev. lut. Ciānas draudzes Dāmu komiteja, Čikāgas Latviešu inženieru biedrība, Daugavas Vanadzes Grand Rapidos, Daugavas Vanadzes Kanādā, Daugavas Vanagu Fonda Bedfordas nodaļa, Daugavas Vanagu Toronto Vanadžu valde Kanādā, Flexible Book Club, Grand Rapidu Latviešu biedrības Dāmu pulciņš, Grand Rapidu latviešu ev. lut. draudze, Grand Rapidu latviešu organizāciju padomes 14. jūnija atceres sarīkojums, Grand Rapidu Aglonas Dievmātes latviešu katoļu draudze, Hamiltonas Latviešu pensionāru kopa, Izglītības Fonds Anglijā, Kanberas latviešu ev. lut. draudze, Klīvlādes latviešu ev. lut. draudzes skola, Konkordija "Zinteniece", Korporācija "Selga" – Minnesotas kopa, Lansingas latviešu ev. lut. draudze, Latviešu biedrība Norvēģijā, Latviešu biedrība Rietumaustrālijā, Latviešu ev. lut. apvienotā draudze Kalamazū, Latviešu Tautas kopiena Vācijā, Law Offices of Abramson & Fox, Linkolnas Latviešu ev. lut. draudzes Dāmu komiteja, Mančestras latviešu ev. lut. draudze, Roberta Boša Fonds Vācijā, Saginavas ev. lut. draudze, San Diego latviešu ev. lut. draudze, Sidnejas latviešu biedrības Dāmu kopa, Sirakūzu ev. lut. latviešu Kristus draudze, Sirakūzu Latviešu biedrība, Skenektedijas latviešu ev. lut. draudze, St. Catharines Daugavas Vanadžu kopa Kanādā, St. Pētersburgas (Floridā) Latviešu biedrība, St. Pētersburgas un apkārtnes latviešu ev. lut. draudze, Studenšu korporācijas "Varavīksne" Vidusamerikas kopa, Sv. Pāvila latviešu ev. lut. draudze Detroitā, Sv. Trīsvienības draudzes Viskonsīnas Rapidu kopa, Vankuveras latviešu ev. lut. draudze, Vilmingtonas un apkārtnes latviešu ev. lut. draudze, Ziemeļkalifornijas latviešu ev. lut. draudze, Zviedrijas Latviešu Centrālā padome

Līdz Ls 49 (~USD 85)

Anonīms, anonīms, anonīms, Ilga Abermanis Lenša, Biruta Adamsons, Arnolds Adītājs, Aivars un Lidija Aistars, Juris un Judith Alksnītis, Marilyn L. Allen, Karls Alsens, Alfreds Amoliņš, Voldemārs Antiņš, Arianna Apelgren, Baiba Apelis, Voldemārs Apinis, F. John, Argie, Jalwan, Associates, Inc., Ojārs, Aina un Austra Atslēga, Ārija un Ģirts Austrīņš, Dr. Romāns un Nora Auškāps, Kārlis un Meta Avens, Henry Avotiņš, Zane Āboliņš, Modra un Imants Baloži, Normunds un Nora Balodis, Pēteris un Marta Balodis, Vidvuds Bandrevics, Daina un Bruno Baumanis, Maija Baumanis, Nina Bauskis, māc. Laimonis un Sidnija Bergmanis, Artūrs un Elfrīda Bergs, Aina un Alexander Berkulis, Ēriks Bērtis, Dace Berton, Talivaldis Bērziņš, Ilze Bērziņš, Dr. Tālvāldis Bērziņš, Velta Bērzkalns, Biruta Bībelnieks, Ceronis Bilmanis, Livia Birze, Inese un Udell Blanchard, Jānis un Valda Bolis, Arvīds Bolšteins, Vita Borgs, Kārlis Bramanis, Aija Briedis-Day, Irēne un Jānis Briga, Aleksandrs un Aina Brikmanis, Uldis N. Brošs, Andrejs Brošs, Peters Bruvelis, Felikss V. Buks, Māra Burkett, Ruth Burkhardt, Dagnita Butlevics, Jānis Čakars, Maija Carey Jekabsons, Kārlis un Ilze Ceceris, Dr. Aivars Celmiņš, Elena Ceriņš, Ēriks un Aina Cerliņš, Aristīds J. un Dace Cers, Roberts Charles, Māra I. Chaves, Artūrs un Dzidra Cīrulis, V. Clarke, Baiba Crawford, M. Čulītis, Kristaps Džonsons, Andris Dambergis, Oskars Daņilovs, Pēteris un Mirdza Daugavietis, Kārlis un Ieva Daukšs, Donats un Anna Dauksts, Vanda Dauksts un Arnis Kākulis, Vija Dāvidsons, Māra Dāvis, Juris un Ausma Dāvis, Elza I. Deimants, Edvīns Dēmutis, Pēteris un Antonina Digulis, Dace Aija Dīķis, Ilga Dimbris, Arturs Dinbergs, Sandra Dolan, Aina Drillis, Mārtiņš un Linda Duhms, Paulis un Inta Duks, Ilmārs un Baiba Dumpis, Osvalds Dzenis, Ruta Dzenis, K. Dzenis, B. Ešmite, Irene Erdmanis-Baiže, Olģerts un Vija Ernstsons, Margaret un Kārlis Ezeriņš, Dr. E. Wm. Fletcher, Rasma un Jānis Fogelis, Diana I. Francis, Helēna Frank, Erna Freiberga, Elisa Freimanis un Kalvis Cers, Māris un Joanne Freimaņi, Austra Fricker, Hilda un Bill Frigic, Milda Gaddini, Valentīns un Maria Gailāns, Kazimīrs Gailums, John E. Galējs, Monika Gobiņš, Dr. Līga un Raymond Gonzalez, Stanley Gorsvāns, Alfrēds Grāmatiņš, Indulis un Anda Grasis, Monvids Graudiņš, Rita Greenberg, Augusts Gregers, Jānis un Guna Gregors, Richards un Zane Grigors, Anastasija Grintals, Kārlis un Ruta Grīnvalds, Andrejs un Gunta Grīslis, Gita Grīviņš, Laima un Gunārs Gruzdiņš, Erna Gulbis, Janet Hankey, Hausmaņu ģimene, Mara Hegedeos, Maija V. Hinkle, Eriks un Inta Ieviņš, Vilhelms Ikaunieks, Maija un Imants Ikstrums, Arvids un Mudīte Indars, Aivars un Ligita Inka, Georgs Ivanovs, Valdis Ivansons, John, Anna un Beverly Jablovskis, Erna Jakobsons, Margonis un Karina Janaus, Astrīda

Jansons, Maksis un Olga Jansons, Janis Jeps, Ausma Jones, Ruta Jostsons, Daina Jumikis, Zinaīda Junkere, Alfreds un Spīdola Kajaks, Juris Kaķis, Valdis Kalejs, Uldis un Anna Kalējs, Alma Kalnājs, Elmārs un Ināra Kalnaraups, Ilze Kalniņa-Lācis, Andrejs J. Kalniņš, Ilga Kalniņš, Elza Kalniņš, Leons Kalniņš, Uldis Kariņš, Vilis Karitons, Jānis un Karena Karpis, Irēne Karule, Rita Kaugurs, Pēters Kīns, Janis Kirpītis, Velta Kļaviņš, John Kļaviņš, Samuels Knochs Jr., Galina Kolbs, Diana Konton, Dzintra Kornets, Rasma un Zigfrīds Kornets, Saiva M. Kostecki, Edvīns Krams, Arvids Krastiņš, Mirdza L. Krasts, Modris un Mētra Krautmanis, Dzidra Krievs, R. Kriškijānis, Ēriks un Ināra Krūmiņš, Laimonis un Rute Krūmiņš, Verners un Anita Krūmiņš, Mērija Krūze, Paulis un Rita Kubuliņš, Zigrīda Kudrenick, Matīss Kukainis, Māris un Tamāra Kukainis, Artūrs un Dace Kūlāni, Arvīds un Z. Kūlītis, Pauls Kupšis, Haralds Kuplis, Milija Kuplis, Baiba Kūriņa Gillard, Rasma Kusmanis, Clarica Kwant, Roberts A. Ķengis, Andrejs un Aija Ķengis, Arvīds un Zelma Ķepītis, A. un V. Ķīselis, Pēteris un Marta Ķuze, Oļģerts Ķuze, Anna Lāčkājs, Junija Langina, Zigrīda Langins, Elizabete Lapainis, Iveta Larocco, Ināra Larson, Harry Lauris, Vilma Lauris, Arvīds E. Lauris, Miervaldis un Lilija Lazdiņš, Kārlis un Hermīne Legzdiņš, Skaidrīte un Alberts Legzdiņš, M. Lejiņa, Irēne Lejiņš, Arnolds Lezdkalns, Austra Liberts, Viviana Asja Liders, Arnolds un Dzidra Liepiņi, Indulis Liepiņš, A. V. Līgoti, Ausma Linde, Aina Lizenbergs, Ligita Longo, Rūdolfs un Agnese Lubis, Janīna Maikovskis, Māris un Ināra Mantenieks, Maija un Stan Martin, Arnolds Martins, Diane Mauče-Citron, J. Mazzariņš ar ģimeni, Gundega Mežmalis, Maija Mednis, Vilmārs Melbārdis, John I. un Lilija Melgalvis, Roberts un Māra Memenis, Anna Metuzāls, Aldonis un Rūta Mežsēts, Mary Michelman, Vilis un Mirdza Miķelsons, Peggy un George Milbourn, Viktors un Brigita Millers, Elma Miniats, Imants Minka, Ansis un Ludmila Mitrēvics, Anita Lidija Molander Veiss, Helen E. Mucenieks, Guna S. Mundheim, Ojārs Nāgelis, Dr. Lidija Neibergs, Kārlis D. Neiders, Dagnija Neimane, Biruta Norrell, Tamara Oakwood, Alīde Ogrīņš, F. Ozoliņš, Lars Gunnar Pahlm, Jean Partridge, Mirdza Paudrupe, Agris Pavlovskis, Jānis Peize, Miķelis Pese, Jānis un Ruta Petričeks, Jānis un Velta Picukans, Imants Piķelis ar ģimeni, Marga un Pēters Pipasts, Helēna Pizics, Milda Pladars, Aldis S. Platacis, Jānis un Velga Plāte, Valija Polis, Arnis un Diana Pone, Dr. Jānis Pone Trust, Jānis un Malvīna Poņemeckis, Ronald un Pat Poole, Alvine Pospisil, Kārlis un Milda Pucis, Ara B. Pumpurs, Pēteris un Rūta Puriņš, Guntis Puriņš, Alberts Purviņš, Viestarts Rāčenis, Andrejs G. Radziņš, Leofīne Raestas, A. Raisters, Ervīns un Laura Ramanis, Inta Rāve, Augusts Redlichs, Reinbergu ģimene, Zigurds I. un Vita Reineks, Vija Reinfelds, Gunars Reinis, Jānis un Inta Reinis, Pēteris Rencis, Ilmārs un Benita Riekstiņš, Vera Riekstiņš, Ksenija Riekstiņš, Dr. Emilija Riekstniece, Jānis Z. Robiņš, Harry un Mirdza Rollis, Ināra Roman, Kārlis un Lūcija Rozenbergs, Malvīne Rudzīte, Edvīns un Tamāra Rūsis, Silvija Rūtenbergs, Kārlis un Ada Salna, Beverly un David Sayers, Zelma Sedliņš, E. Segliņš, Anna Sergejevs, I. Severence, Vija Sierina, Ginta Sika, Antonija Sinkevičs, J. Skels, Daira un Igors Skriblis, Gaida Skudra, Lūcija Smelte, Kārlis Smiltens, Ilmārs un Rasma Sockis, Gunārs un Dzidra Spielbergs, Jakob Spielmann, Alfreds Sprincis, Alberts Sproģis, Hilda Stakle, Aivars un Ojārs Staško, Ojārs Stāks, Valdis Steinbergs, Albert Stenberg, Baiba Stepe, Gunārs Stopnieks, Victor un Erika Straubs, Velta Straume, Otilija Straupenieks, Gundars un Astrīda Strautnieks, Ausma un Vizma Strazdiņš, Guntis Strazds, Fricis Strēlnieks, Andrejs Strīkis, John Struzzi, Silvija Stukuls, Jūlija Stūre, Anna Sveķis, Kaspars un Zelma Svenne, Mārtiņš Šermanis, Danute Šķirmants, Juris un Maija Šlesers, Arnolds un Ērika Štams, Skaidrīte un Māris Štolcers, Ausma un Arvīds Štrāls, Jānis un Ieva Šverns, Harijs Taube, Aina Tālbergs, Anna Tidmane, Voldemārs Treknaiss, Beatrice Treleaven, J. Tuklers, Jānis M. Tums, T. Turkopols, Ēriks Tums, Māc. Jānis un Ērika Turks, Gunta Turks, Biruta Ūdre, Jēkabs Irene Ūdris, Andris un Daina Ūdris, Velta Šulcs, Teodors un Lidija Uldriķis, Ruta Ūle, Arvīds Ungurs, Edvīns un Anneliese Upītis, Valdis Valciņš, Aina Valdmanis, Ansis Vallens, Ināra un Aivars Vallis, John un Baiba Vanags, Leons un Irēna Vanuška, Mirdza Varenaiss, Vitalis Varpsalietis, Velta Vaseris, Anna Vaseris, Jānis un Biruta Vaskis, Mārtiņš Aivars Vasmanis, Artūrs un Aina Vatvars, Leo Vedners, Uldis un Rasma Vezis, Vija Vidzemnieks, Andris Vīgants, Pauls Viķelis, A. Vilemsons, Astra Vilinskis, Tekla Vilkauss, Rita Vilks, Vera Visockis, Anna Vitoliņš, Ivars un Laila Vītols, Laila Vittande Prosser, Elizabete Vittands, Kārlis un Anda Vizulis, Anna Voldiņš, Jānis Vovers, J. Vucens, Daniel un Mudīte Waterman, Tom un Julie Weber, Margaret Weill, Ausma Weisend, Ruta Zadziorska, Kārlis un Alexandra Zalcmanis, Oļģerts Zandersons, Ārija Zariņa, Dzintra L. Zariņš, Dr. Janie Zart, Ivars Zeltiņš, Viktors un Valda Zemesarājs, Līga Zemesarājs, Astra Zemzars, Maija Ziedainis, Ēriks un Ausma Ziediņš, Karmena un Jānis Ziediņš, māc. Arvīds un Zigrīda Ziedonis, Anna Zils, Dr. Izolde Zīvers-Price, Lidija Zivtiņš, Maija Zuby, Viktorija Zušmanis, Alfrēds un Laimdota Zvejnieks, Ņina Zviedris;

Anonīms, Balaratas latviešu ev. lut. draudze, Baltic Travel Group, Beverīnas vasaras vidusskolas saime, Boy Scout Troop 275 Lielupe 175 - Gauja 31, Čikāgas Latviešu biedrība, Daugavas Vanadžu Toronto nodaļa, Daugavas Vanagu Fonda Līdsas nodaļa, Daugavas Vanagu Toronto nodaļa, Demoinas un apkārtnes tautieši, Grand Rapida Latviešu biedrība, Grand Rapida Latviešu ev. lut. draudzes Dāmu komiteja, Institut für Osteuropäische Geschichte und Landeskunde, Korporācijas "Imeria" Bostonas kopa, Korporācijas "Lettonia" Čikāgas kopa, Latvia Sub Division Owners Assoc., Inc., Latviešu katoļu biedrības Austrālijā Adelaides nodaļa, Latviešu rokdarbnieču kopa Kanberā, Latvijas Pieaugušo izglītības apvienība, Latvijas Pieredzes izglītības centrs, Londonas latviešu kopa Kanādā, Maountain Graphix LLC, Rīga Reisen ceļojumu birojs, Rīgas Tehniskā universitāte

Paldies arī tiem, kas atstājuši savu artavu ziedojumu kastē!

In this issue...

In the lead editorial, Newsletter Editor Anda Līce remembers the black line drawn over the country by the June 14, 1941, deportation, and calls back those who were scattered all over the world: homecoming of the ashes and of the living.

In remembrance of this first Soviet mass deportation, which tore 15 500 people from their homeland, the Museum has mounted a thematic exhibit *Deportācija. 14.IX.1941. Deportation*. On June 14, the opening was attended by Republic of Latvia President Vaira Vīķe-Freiberga, former President Guntis Ulmanis, and other dignitaries. The addresses of President Vīķe-Freiberga, Occupation Museum Foundation Board Chairman Paulis Lazda and Chairman of the Executive Council Valters Nollendorfs speak of the need to remember and the importance of the Occupation Museum to bear witness (p. 2). Museum senior historian Richards Pētersons along with Museum artist Niluta Bahmane have designed a striking exhibit, showing the tragic happenings of June 14 inside rough lumber walk-in boxes and in video clips, in contrast with the official Red version displayed to the world (p. 3).

The number of visitors to the Museum keeps growing and in 2001 will be well over 40 000. Among the many distinguished visitors in the past 7 months were the President of Finland, the President of the German Bundestag, NATO Parliamentarians, and the Foreign Ministers of Austria, Spain, Hungary, Portugal, Denmark and Canada (p. 4).

Renowned architect Gunars Birkerts has presented the Museum with his vision for an addition to the Museum building. An August 16 press conference and the ensuing lively media interest have reactivated a dialogue between the Museum and Riga City Council, which in 1999 voted to move the Museum to another suitable location and then tear the building down (p. 5).

Artefacts acquired recently by the Museum archives include a primitive handmade printing press used in the resistance movement, a dress made in Ventspils Prison from a sugar bag, and keys found in 1989 in the woods in a burial site of 12 men and 2 women slain in 1947 (p. 6).

The Education Programme headed by Ieva Gundare conducts teacher seminars and thematic activities for visiting school classes. Generous donations by organisations and individual supporters have ensured that more than 400 Latvian schools have received class sets of "Dokumenti liecina", a book of historic document facimiles and teaching suggestions for schools. To bring the Museum closer to outlying schools a travelling exhibit "Latvia 1939–1991: From Occupation to Freedom" with texts in Latvian, English and Russian has been designed to travel from school district to school district as an aid for history teachers teaching occupation period history. In September, the exhibit was first used by teachers and students in Valmiera. The project is now being evaluated and donations sought to produce a second copy of the exhibit to travel in western Latvia (p. 7).

Recent exhibits in the lobby of the Museum have included a photo exhibit "Riga then and Now", "The Coup of August 1991", and "Latvian Traditional Costumes Return from Exile and Tell Their Story..." (p. 8).

The Museum mourns one of its most dedicated supporters, Dr. Verners Rūtenbergs, who died May 25, 2001, in Cleveland. Dr. Rūtenbergs was a member of the Board of the Occupation Museum Foundation (OMF), a founding member and Vice-President of the OMF Support Group (OMFA), and, together with his wife, initiator of the OMF Endowment Fund (p. 9).

In memoriam and other donations received between January 1 and June 30, 2001, are gratefully acknowledged (p. 9–14).

Dagnija Staško

To help us in assisting you to support the Occupation Museum, please fill in the following:

Donations (with tax deductions) <u>In USA</u> , write cheques to <u>In Canada</u> , write cheques to OMFA Daugavas Vanagi (clearly noting c/o Daina Albertiņa OMF as the recipient) 1053 Alder Lane c/o Tālvāldis Forstmanis Naperville, IL 60540 629 Mill Park Drive Kitchener, ON N2P 1V4		For donations elsewhere, write cheques or money orders to OMF Unibank of Latvia, Branch Rīdzenes Bank Code 310101900, SWIFT code UNLALV2X LVL Account No. 02-400 700 517 USD Account No. 02-000 758 006
☐ I am enclosing a donation.		
☐ I pledge a yearly donation.		
☐ I am enclosing the first payment and would appreciate yearly reminders.		
☐ Please send me information regarding the donation of property in Latvia to the Occupation Museum.		
☐ Please send me information regarding testament bequests to the Occupation Museum.		
☐ My donation is in memory of (first name, surname) _____.		
☐ I would like to help in the work of the Occupation Museum. Please send more information.		
Name: _____		
Address: _____		
Telephone/Fax: _____		
Signature: _____		Date: _____

IEVĒRĪBAI! Dokumentu vai priekšmetu nodošanas kārtība Okupācijas muzejam

Muzejs visus saņemtos materiālus reģistrē un par tiem izsniedz īpašu pieņemšanas aktu. Iespējams materiālus nodot muzejam pastāvīgā lietošanā vai arī uz nosacītu laiku. Svarīgi materiālus identificēt, pievienojot katram dokumentam vai priekšmetam:

- 1) norādi – vai dokuments ir oriģināls vai kopija, vai priekšmets ir oriģināls vai atdarinājums;
- 2) īpašnieka vārdu un adresi;
- 3) priekšmeta vai dokumenta vēsturi – no kā un kad tas iegūts;
- 4) ja iespējams, priekšmeta vai dokumenta datumu, vietu vai cita veida raksturojumu, kas palīdz noteikt tā vēsturisko izcelsmi un specifiku;
- 5) fotogrāfijām, cik iespējams, tajās redzamo vietu un priekšmetu aprakstus un cilvēku vārdus, kā arī vietu, datumu vai vismaz aptuvenu uzņemšanas laiku;
- 6) skaņu vai videolentē ierunātām atmiņām – īsu rakstveida satura aprakstu.

Materiāli sūtāmi vai nododami: Okupācijas muzejā

Strēlnieku laukumā 1

Rīgā, LV-1050

Latvia

Tālrunis +371 7212715; fakss 7229255; e-pasts <omf@latnet.lv>

Apkārtraksts Nr. 12, 2001. gada oktobrī. Rīga.

Apkārtraksts iznāk divas reizes gadā.

ISSN 1407-3668

Apkārtraksta vinjetē izmantota Kārļa Pakārkla fotogrāfija

Redaktore Anda Līce

Korektore Dzintra Auziņa

Ievērotas iesniegto manuskriptu Latvijas un ārzemju latviešu rakstības atšķirības.

Zanes Baķes makets

Muzeja foto

Latvijas Okupācijas muzejs (OM)

Strēlnieku laukumā 1

Rīgā, LV-1050

Telefoni: OM birojs: 7212715, Izglītības programma: 7211030

Fakss: 7229255 E-pasts: omf@latnet.lv

Lai mēs varētu palīdzēt Jums atbalstīt Okupācijas muzeju, lūdzam izpildīt anketu:

Ziedojot (ar nodokļu atvieglojumiem), čeki rakstāmi: ASV: OMFA c/o Daina Albertiņa 1053 Alder Lane Naperville, IL 60540	Kanādā: Daugavas Vanagi (norādot, ka ziedojums Okupācijas muzejam) c/o Tāļivaldis Forstmanis 629 Mill Park Drive Kitchener, ON N2P 1V4	Ziedojot citur pasaulē, čeki vai naudas pārsūtījumi rakstā OMF Unibank of Latvia, Branch Rīdzenes Bank Code 310101900, SWIFT code UNLALV2X Latu konta Nr. 02-400 700 517 ASV dolāru konta Nr. 02-000 758 006
☐ Pievienoju ziedojumu.		
☐ Piesaku gadskārtēju ziedojumu.		
☐ Pievienoju pirmo maksājumu, lūdzu, sūtiet man gadskārtēju atgādinājumu.		
☐ Vēlos uzzināt par iespējām novēlēt Okupācijas muzejam īpašumus Latvijā.		
☐ Vēlos uzzināt par iespējām atstāt Okupācijas muzejam testamenta novēlējumu.		
☐ Savu ziedojumu novēlu (vārds, uzvārds) piemiņai.		
☐ Vēlos uzzināt par iespēju palīdzēt muzeja darbā.		
Vārds, uzvārds:		
Adrese:		
Telefons/fakss:		
Paraksts:	Datums:	